

Bron	Bewijs	Effect
ref. 1 Powles AV et al. Exacerbation of psoriasis by indomethacin. Br J Dermatol 1987;117:799-800.	studie n=5	In een dubbelblinde, gerandomiseerde studie treedt bij 2 patiënten (40%) verergering van de psoriasis op door indometacine (3x daags 25 mg). Bij geen van de 5 patiënten trad verbetering op door indometacine.
ref. 2 Vergara A et al. Generalized pustular psoriasis precipitated by aceclofenac. J Eur Acad Dermatol Venereol 2006;20:1028-9.	casus n=1	44-jarige HIV-positieve man met een psoriasishistorie van 4 jaar wordt opgenomen in het ziekenhuis vanwege ernstige psoriasis arthropathica. De huidlaesies verminderen na start met 35 mg acicretine per dag. Patiënt start met gebruik van 2x daags 100 mg aceclofenac vanwege gewrichtspijn. 48 uur na start ontwikkelt hij gegeneraliseerde pustuleuze psoriasis met koorts. Na staken van aceclofenac is er herstel binnen enkele dagen.
ref. 3 Clark DWJ et al. Psoriasis associated with rofecoxib. Arch Dermatol 2003;139:1223.	casus n=1 + review	Bij patiënte (46 jaar) ontstond psoriasis 5 dagen na start met rofecoxib (25 mg/dag). Na staken van de rofecoxib duurt het enkele maanden voordat remissie optrad. Patiënte had eerder een dergelijke reactie op diclofenac (dosering niet vermeld). Bij de WHO zijn 7 meldingen bekend van psoriasis door rofecoxib.
ref. 4 Sendagorta E et al. Generalized pustular psoriasis precipitated by diclofenac and indomethacin. Dermatologica 1987;175:300-3.	casus n=1	Patiënt (23 jaar, psoriasis) ontwikkelt pustuleuze psoriasis 12 dagen na start met o.a. diclofenac (im, 2x daags 75 mg). Na staken van diclofenac treedt herstel op. 24 uur na start met indometacine 150 mg/dag, 10 jaar later, treedt wederom verergering tot pustuleuze psoriasis op. 3 dagen na staken van de indometacine treedt verbetering op.
ref. 5 Ben-Chetrit E et al. Exacerbation of psoriasis by ibuprofen. Cutis 1986;38:45.	casus n=1	Bij patiënte (41 jaar, psoriasis) treedt verergering van psoriasis op 2 weken na start met ibuprofen (1200 mg/dag). Na staken van ibuprofen en start met lokaal koolteer en blootstelling aan zonlicht treedt onmiddellijk verbetering op en verdwijnen de huidlaesies. 4 dagen na herstart met ibuprofen, 2 maanden later, treedt wederom verergering van de psoriasis op.
ref. 6 Mulder WMC et al. Stoppen is meestal niet nodig. Pharm Weekbl 2003;138:492-5.	review	NSAID's als indometacine, ibuprofen, ketoprofen, diclofenac en de pyrazolonderivaten kunnen psoriasis induceren of een bestaande psoriasis verergeren. Ook lokale toepassing kan leiden tot een exacerbatie van psoriasis. Soms kan de ernst van de indicatie (bv. bij psoriasis arthropathica) reden zijn dat het risico van een potentiële verergering niet opweegt tegen het toch voorschrijven van deze middelen.

Opmerkingen:

- SPC's Biofenac (aceclofenac) 03-05-06, Aspirine (acetylsalicylzuur) 16-08-94, Ascal (carbasalaatcalcium) 07-07-06, Celebrex (celecoxib) 04-01-06, Seractil (dexibuprofen) 10-07-06, Stadium (dexketoprofen) 07-11-06, Voltaren (diclofenac) 31-05-06, Arcoxia (etoricoxib) 14-07-05, Butazolidin (fenylbutazon) 21-11-05, Froben (flurbiprofen) 07-12-95, Brufen (ibuprofen) 26-10-99, Indocid (indometacine) 04-09-06, Orudis (ketoprofen) 07-07-06, Acular (ketorolac) 22-12-03, Movicox (meloxicam) 27-06-06, Novalgin (metamizol) 07-06-06, Mebutan (nabumeton) 07-06-06, Naprovite (naproxen) 13-07-06, Dynasta (parecoxib) 20-07-06, Brexine (piroxicam) 05-04-04, Saridon (propyfenazon/paracetamol/coffeïne) 17-01-05, Sulindac Ratiopharm 04-06-04 en Surgam (tiaprofeenzuur) 08-12-06 geven geen informatie.
- Projectgroep:
Verergering van psoriasis wordt in de praktijk wel geconstateerd: maar geen ernstige vormen. Er zijn wel enkele gevallen van gegeneraliseerde pustuleuze psoriasis gemeld in literatuur.

Risicofactoren	verwonding/irritatie van de huid (door snijden, verbranden, uitslag, insectenbeten, zonnebrand), virale en bacteriële infecties, overmatig alcoholgebruik, roken, gebrek aan zonlicht en slechte gezondheid).
Incidentie	-

	Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing deskundigen	Ja	Ja	14-02-2007